

**Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy
na rokovanie HSR SR dňa 8.12.2025**

**Rámcová pozícia Slovenskej republiky k viacročnému finančnému rámcu Európskej únie
na roky 2028 – 2034**

1. Postoj APZD

APZD súhlasí s predloženým materiálom a odporúča ho na ďalšie legislatívne konanie po zapracovaní nižšie uvedených pripomienok k návrhu rámcovej pozície SR.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

APZD uplatnila k materiálu v medzirezortnom pripomienkovom konaní **štyri zásadné pripomienky**. Zúčastnili sme sa rozporového konania, kde sme prezentovali naše návrhy, rozdiskutovali ich a vypočuli si viaceré kompromisné návrhy doplnení zo strany ministerstva, za čo sme vďační.

Naďalej však zostávame na rozpore pri našich štyroch pripomienkach:

1. Napriek tomu, že možno všeobecne predpokladať, že tento navrhovaný vlastný zdroj únie nebude prijatý vzhľadom na avizované pozície členských štátov, naďalej navrhujeme, aby Slovenská republika **vyjadrila v rámcovej pozícii zásadný nesúhlas a negatívny postoj k zavedeniu nového vlastného zdroja financovania rozpočtu EÚ tzv. korporátny zdroj pre Európu (CORE)**, ktorý predstavuje **paušálny ročný príspevok veľkých firiem s obratom nad 1 mld. eur ročne** - príspevok sa stupňuje podľa výšky obratu spoločnosti v sume od 100 000 eur do 750 000 eur.
 - Zastávame názor, že príspevok CORE je diskriminačný a má nespravodlivý charakter. Dopadal by len na veľké podniky, ktoré by mali byť hlavným pilierom hospodárstva, a ktoré už teraz odvádzajú najviac peňazí do štátneho rozpočtu.
 - Tieto podniky v EÚ sú už dnes enormne zaťažené nákladmi spojenými s cenami energií a s rozsiahlymi regulačnými požiadavkami. S ďalším príspevkom bude schopnosť európskych podnikov konkurovať svetovému trhu ešte výraznejšie klesať.
 - Tento návrh taktiež prichádza v čase rastúcej globálnej neistoty, kedy by sme považovali za efektívne skôr podporovať hospodársky rast než zavádzať nové daňové/odvodové povinnosti.

- V neposlednom rade považujeme navrhovaný zdroj CORE za neprípustný až nebezpečný. Zavádza totiž daňovú povinnosť na úrovni EÚ bez priamej možnosti občanov a podnikateľov ovplyvniť využitie týchto zdrojov. Zavádzanie priamych daní tiež obchádza zmluvné princípy a smeruje k postupnej federalizácii bez legitímneho mandátu členských štátov a občanov.
2. Navrhujeme, aby SR **vyjadrila nesúhlas s automatickým navyšovaním sadzby v príspevku založenom na nerecyklovanom odpade z plastových obalov naviazané na infláciu, ako aj so zrušením mechanizmu solidarity pre menej rozvinuté členské štáty** v príspevku založenom na nerecyklovanom odpade z plastových obalov.
- Evidujeme, že k tejto problematike sa SR vo svojom stanovisku nevyjadruje, pritom navýšenie tohto príspevku bude mať značný dopad na štátny rozpočet ako aj podnikateľské prostredie v SR.
 - Zvýšené finančné nároky budú viazať prostriedky verejných rozpočtov, ktoré by inak mohli byť využité na podporu konkurencieschopnosti, znižovanie administratívnej záťaže či na iné priority hospodárskej politiky. Uvedené zmeny tak majú nielen priame rozpočtové dôsledky, ale aj širší vplyv na celkovú alokáciu zdrojov štátu a nepriamo aj na ekonomické prostredie.
 - V tomto bode v rámci rozporového konania ministerstvo prisľúbilo doplnenie pozície SR o ustanovenie, že SR má **námietky voči zrušeniu mechanizmu solidarity pre menej rozvinuté členské štáty, čo vítame, avšak naďalej navrhujeme, aby bol postoj SR k tomuto vlastnému zdroju únie ako celku nesúhlasný.**
3. Navrhujeme, aby SR **vyjadrila nesúhlas s novým zdrojom založeným na množstve nezobieraného elektrického a elektronického odpadu (e-odpad).**
- Vlastný zdroj založený na odpade z elektrických a elektronických zariadení by vychádzal z už existujúcich údajov, ktoré členské štáty nahlásili Eurostatu, a vypočítal by sa uplatnením sadzby 2 EUR za kg na nevyzberaný odpad z elektrických a elektronických zariadení. Aby sa zachovala reálna hodnota sadzby výberu, následne by sa každoročne upravovala o infláciu.
 - V prípade prijatia návrhu v predloženom znení by to predstavovalo zásadný negatívny dopad na systém odpadového hospodárstva v oblasti elektroodpadu, nakoľko reálne náklady na zber 1 kilogramu elektroodpadu sú v podmienkach SR niekoľkonásobne nižšie. Slovensko pritom aj v európskom porovnaní dosahuje nadpriemerné výsledky. Zavedenie vlastného zdroja (de facto dane) tak môže mať hlboko deštruktívny vplyv na zabehaný a funkčný systém zberu elektroodpadu.

4. Navrhujeme, aby SR vo svojej pozícii precizovala svoje stanovisko, že nepodporuje navrhované navýšenie administratívnych výdavkov únie o 39%, spočívajúcich v snahe navýšiť počty zamestnancov únie o 2 500 osôb.

- Pozícia SR k administratívnym výdavkom je neprimerane všeobecná a úplne ignoruje fakt, že Európska komisia navrhuje masívne navýšenie administratívneho rozpočtu o 39 %.
- V čase prebiehajúcej ekonomickej krízy, prísnej konsolidácie verejných financií v jednotlivých členských štátoch a tlaku na podniky na Slovensku je takýto návrh ťažko akceptovateľný – a o to viac, ak sa súbežne uvažuje o zavedení nového vlastného zdroja CORE, ktorý by zaťažil veľké podniky práve s cieľom financovať rozpočet EÚ, vrátane administratívy.
- Napriek kompromisnému návrhu ministerstva na doplnenie pozície SR v znení: „SR považuje navrhovaný rast administratívnych výdavkov o 39 % v bežných cenách a rast počtu nových pracovníkov o 2 500 za príliš vysoký a neprimeraný.“ však naďalej navrhujeme, aby bol postoj SR k navrhovanému navýšeniu administratívnych výdavkov ako celku nesúhlasný.

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah materiálu

Návrh viacročného finančného rámca EÚ (VFR) na obdobie rokov 2028 – 2034

- Komisia v júli tohto roku predstavila **návrh viacročného finančného rámca na obdobie rokov 2028 – 2034**. Účelom tohto sedemročného rozpočtu v hodnote takmer 2 biliónov eur (1,26 % HND EÚ, 1 985 mld. eur v bežných cenách) je posilniť suverenitu Európy, posilniť konkurencieschopnosť a budovať odolnosť.
- **Objem peňazí vyčlenený pre Slovensko predstavuje 19,9 mld. eur, čo je viac, ako je v doterajšom rozpočte.** Viazané prostriedky v rámci **Plánu národného a regionálneho partnerstva** (ďalej len „NRPP“) sú na fondy v oblasti vnútorných záležitostí vo výške 0,4 mld. EUR a na Sociálno-klimatický fond v objeme 1,2 mld. EUR. Pre menej rozvinuté regióny v rámci NRPP Komisia navrhuje pre Slovensko 10,258 mld. EUR. Pre program Interreg je pre SR určených 0,262 mld. EUR. Na podporu príjmu poľnohospodárov je v rámci NRPP pre Slovensko vyčlenených 3,731 mld. EUR a na rybné hospodárstvo je určených 5,7 mil. EUR.
- **Prostriedky by mali byť v rámci 4 okruhov rozpočtu vynaložené nasledovne:**
 - **1 bilión eur - okruh 1:** zahŕňa najmä **plány národných a regionálnych partnerstiev (NRPP)** na podporu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, udržateľného rozvoja a konkurencieschopnosti Únie a jej bezpečnosti a zároveň na podporu poľnohospodárstva, prosperity vidieka a námornej oblasti. Patria sem aj Frontex, Europol a iné decentralizované agentúry. Okrem toho je v tomto okruhu zahrnutá pevná ročná suma na splácanie NextGenerationEU.
 - **589,6 mld. eur - okruh 2** zahŕňa **Európsky fond pre konkurencieschopnosť** a program **Horizont Európa**. Tento okruh zahŕňa aj kľúčové programy na podporu cezhraničnej prepojenosti Únie (Nástroj

na prepájanie Európy), pripravenosti a reakcie na krízy vrátane zdravotných kríz (mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany plus), ako aj hlavný európsky program cezhraničného vzdelávania Erasmus+ a nový program AgoraEU, ktorý bude podporovať kultúru, médiá a organizácie občianskej spoločnosti.

- 215,2 mld. eur - okruh 3: zahŕňa **Nástroj Globálna Európa**, ako aj **spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a zámorské krajiny a územia**.
- **Okruh 4:** do tohto okruhu sú zahrnuté výdavky na Európsku verejnú správu, ktoré budú predstavovať stabilný podiel 6 % VFR.
- Okrem týchto štyroch okruhov **bude k dispozícii osobitná rezerva na podporu Ukrajiny**.
- **Návrh rozpočtu na roky 2028 – 2034 sa výrazne líši od predchádzajúcich rozpočtov:**
 - Jedná sa o doposiaľ najväčší európsky rozpočet v histórii.
 - Má byť efektívnejší z hľadiska zamerania na výsledky - menej programov, jednoduchšie plány a možnosť rýchlo konať v čase krízy.
 - Finančné prostriedky EÚ sa poskytnú len vtedy, ak sa budú dodržiavať zásady právneho štátu.
 - EÚ bude po prvýkrát ponúkať úvery garantované EÚ (Catalyst Europe) na podporu investícií do strategických oblastí.
- Všeobecný rozpočet EÚ sa následne zostavuje na ročnej báze, je vyrovnaný a financovaný tzv. vlastnými zdrojmi, predovšetkým platbami členských štátov do rozpočtu EÚ.
- Komisia navrhla aj zjednodušenie osobitných nástrojov, ktoré sú nad rámec stropov VFR, čiže nie sú začlenené priamo do VFR. Návrh zahŕňa len **nástroj** určený na financovanie podpory pre **Ukrajinu** (100,002 mld. EUR) a **dva netematické nástroje: Nástroj jednotnej rezervy** (súčet rezerv v rámci stropov vo výške 21,989 mld. EUR) a **Nástroj flexibility** (15,777 mld. EUR). Tieto dva netematické osobitné nástroje sú jedinými nástrojmi, ktoré umožňujú reagovať na nepredvídateľné udalosti alebo nové a vznikajúce priority.
- **Hlavný zdroj financovania európskych politík je založený na hrubom národnom dôchodku** ako odvod zo štátnych rozpočtov v závislosti od ekonomickej úrovne každého členského štátu. Ďalšími súčasnými zdrojmi sú **dovozné clá na výrobky z krajín mimo EÚ, zdroj založený na DPH a príspevok vypočítaný na základe množstva nerecyklovaného odpadu z plastových obalov** v každej členskej krajine EÚ.
- Na financovanie nového ambiciózneho programu Európska komisia navrhla úpravy už existujúcich príjmov a **päť nových zdrojov príjmov EÚ**, ktoré sa nazývajú „**vlastné zdroje**“, ktoré zmiernia tlak na národné rozpočty:
 - a) **príjmy založené na systéme obchodovania s emisiami (ETS1)** - Navrhovaná **výška príspevku do rozpočtu EÚ je 30 %** z aukčných príjmov členských štátov bez akejkoľvek korekčnej úpravy,
 - b) **príjmy z Mechanizmu kompenzácie uhlíka na hraniciach (CBAM)**, pričom výnosy zo systému sa majú deliť v pomere **75 % do rozpočtu EÚ** a 25 % pre členské štáty

- c) príjmy z nerecyklovaného elektrického a elektronického odpadu,
 - d) časť spotrebnej dane z tabaku - kde sa uplatňuje sadzba 15 % na množstvo tabakových výrobkov a produktov súvisiacich s tabakom uvoľnených na spotrebu, násobená harmonizovanou minimálnou sadzbou pre každý členský štát a
 - e) korporatívny zdroj pre Európu (CORE) – ročný paušálny príspevok veľkých spoločností pôsobiacich na jednotnom trhu s ročným obratom od 100 miliónov eur.
- Očakáva sa, že tieto nové vlastné zdroje EÚ vygenerujú **58,5 mld. eur ročne**. Pomôžu EÚ financovať nové dlhodobé priority (digitalizácia, obrana a čisté technológie) a takisto splatiť dlh z programu obnovy po pandémii COVID-19 (NextGenerationEU).
 - Zriadený má byť aj samostatný Krízový mechanizmus v navrhovanom objeme 0,5 % HND EÚ27.
 - Jednou z najvýznamnejších zmien má byť tzv. **Plán národného a regionálneho partnerstva** (ďalej len „NRPP“) pre investície a reformy, ktorý má spojiť 14 existujúcich fondov, vrátane fondov politiky súdržnosti, SPP, ale aj vnútorných záležitostí a ďalších.